

Est ~ 170. n. n. a. t.
me figyelmű. Dny.

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Két évre . . . . . 10 frt - kr.
Félévre . . . . . 5 . 50 .
Negyedévre . . . . . 2 . 50 .
Egy hónapra . . . . . 1 . - .
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többes
hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel.

Egyetemi biráskodás.

A márciusi ifjuság is egye emi ifjuság volt s ugyancsak radikális. Március 15-én megszüntette az előadásokat az egyetemen, megszerkesztette híres tizenkét radikális pontját, a Landerer és Heckenast nyomdáján önkényűleg kinyomatta a magyar szabadság legszebb költeményét, a Talpra magyart, de sőt felment Budára s erőszakosan kiszabadította börtönéből a radikális író, Tancsics Mikályt. Mindezt a márciusi napok ifjusága kétségtelenül nem a nagyságos rektor s nem az alma mater beleegyezésével és helyesítésével cselekedte. Ha Ponor Thewrewk Emil lett volna rektora a márciusi ifjuságnak, bizonyára drákói végzésben adná tudtára rosszalását s a makacs és vétkes ifjakat kitiltaná az egyetem szigorú kebeléből.

Csodálatos jelenség. Vajjon csakugyan igazuk volna azoknak, a kik minden téren visszamenést látnak? Visszamenés volna 48 előtti időkre, még az egyetem tudomány-szentelte csarnokában is?

Sehogy sem tudjuk komolyan venni ezt a kínos, komikus esetet. Sajnálattal látjuk ugyan az egyetemen szellemnek terfoglását az egyetemi ifjuság fogékony lelkében. De mindig azt gondoljuk, hogy a gyerekek átveszik a közéletben fölhangzó jelszavakat; a tudás, a tanulás, az egyetem majd kiszedi belőlük a magyar politikai küzdelmek mételeyét, majd fölvilágosítja őket s lelkesedésüket és buzgóságukat a magyar ifjuság nemes tradícióiba tereli. De hogy a nagytekintetű

egyetemi tanács, a tiszteletreméltó aggalma mater és a nagyhatalmu magnificus rektor ily föltűnően és ily nagy komolysággal beleavatkozzék a vetélkedő fiuk dolgába: azt sohasem hittük volna. Ez olyan botlás, a melytől hanyatt vágódik az emker; az is, aki botlik, az is, aki nézi. Az utóbbi különösen: nevében és ámulatában.

A középiskola padjain a legbarátosabb pajtáságban élnek a diákok, nem tekintve különbséget, sem fajt, sem felekezetet, sem rangot, sem azt, hogy ki a jó fiu s ki a rossz fiu, ki a tehetséges tanuló s ki a számár. Azonban az egyetemre jutva, nagyuló áramlatokba esnek gyermekeink. Futó méta helyett alkotmányosdit játszanak s mint-hogy ugy tanulják, hogy az alkotmányon alapuló helyes parlamenti rendszer leginkább három pártalakulást mutat, nevezetesen konzervatív, liberális és radikális irányzatot, ennél fogva egyetemi ifjaink is megalakítják a három pártot: a nemzeti, a liberális és a radikális pártot. S választanak elnököt, jegyzőt, tisztikart és tartanak gyűléseket és mondanak beszédeket, vitákoznak, korteskednek és küzdenek a hatalomért. Szóval: utánozzák az életet, melyet maguk előtt látnak. Ez nekik mulatság, szórakozás vagy alkotmányos gyakorlat: mindegy. Hadd mulassanak a maguk módja szerint. Hogy milyen a jelszavukha csak nem nemzet-ellenes, azt rájuk kell bízni. Ha miben tévednek és hibáznak, azt majd eligazítja az élet. A fő

az, hogy ne vak indulat, hanem eszmei tartalom, ifjusághoz illő fenkölt gondolkodás legyen a vezérlő erő ebben az egyetemi versengésben. S még inkább a fő az, hogy mindez csak mellékes körülmény, játék és szórakozás legyen az egyetemi ifjura nézve, a tanulás mellett, mely egyedüli és kizárólagos célja az egyetemen eltöltött éveknél.

Mi következik ebből? Az, hogy az egyetem célja nem lehet más, mint a tudomány terjesztése, a humánus szép eszmék kultiválása s minden sötétségnek a tudomány fáklyájával való megvilágítása. Nemesítő hatással lehet az ifjuság magánéletére, időöltésére és önképzésére, de bölcsen, az ellentétek kiegyenlítésére, az összetartozandóság érzetének erősítésére, méltányos, igazságos, türelmes érzések fakasztására törekedjenek. De kizárni az ifjak egy részét a tudományos képzés, tehát az elérendő főcél közösségéből, azért, mert ők az egyetemi alkotmányosdiban radikálisoknak nevezik magukat, nincsenek hivatalosan megerősítve, mégis alakultak vagy alakulni akarnak, matinet rendeztek (szabadság ünneplőt) ilyen vagy olyan szabálytalan körülmények között; — ilyen kicsinyes, semmis, mindenképp gyermekes okokból a velencei tizek tanácsához illő biráskodást kezdeni az egyetemen: ez nem méltó a magyar tudomános egyetem régi hírnevéhez, sem a rektor ismert nagy tudományához, sem pedig a magyar egyetemi ifjuság dicsőséges hagyományaihoz.

Utolsó szerelem.

A „Debreczen” eredeti tárcaja.
Írta: **Karczag Vilmos**

Az öngyilkosság oka reménytelen szerelem.

Mindennapi történet. A szegény Margit ott hevert a pamlagon, alétlan, lecsukott szemekkel. Körülötte a megrémült emberek sügödostak, egyikét aszony részvétet is mutatott s megtörölte köténye sarkával száraz szemeit. Az egyik sarokban egy cziprán öltözött, festett arca leány zokogott, mintha ő volna az a gyűlézetben, a ki egyedül érezne igaz fájdalmat.

A szoba tisztességesen volt butorozva. De egy-két butor darab azt mutatta, hogy lakója néha-néha jobb napokat is látott. A tolette asztalkán sok csecse becsé hevert s látni látni lehetett a nyitott katulyákban a szépítő szereket, rizspor, ecset fekete festékkel, egy rózsaszínű nyulláb, Mellelte a hajfordító vasak: vékonyabb, vastagabb; a tükör fogantyujára agatva egy egész szállag-erdő. A kandalló közelében hintaszék aranyozott himzésű párnával, a földön elhervadt bokréta; a falon két olaj nyomatu kép római fürdőző hölgyek bájaival ingerelt és apró aranykeretű arcské-

pek az ismerősök, rokonok és jóbarátokkal ismertetett meg, egy őrmester, egy tüzőtő, egy öreg ur; meg két három nagyon fiatal kereskedő segéd arczképe.

A látogatók száma egyre szaporodik, a mint a nagy házban hire futamodik a rémitő esetnek. A házmeszernő nagy jajveszékelve, kezeit tördelve, fut fel a pinczébe.

— Istenem, Istenem, szegény kisasszonyom! Oda van a legjobb lakóm! Oda van...

Nem győznek eléggé csodálkozni, hogy ilyen könnyelmű nő erre a vakmerő cselekedetre határozta el magát.

— Mondják, hogy jó családból való volt. Apja, anyja még ma is élnek. Kis kereskedésük van egy erdélyi városkában. De az a leány 17 éves korában elszökött otthonról s azóta hírét se hallották. Valami katonatisztbe volt szerelmes az istenadta; azért szökött meg.

— Régi nőta, a szeretője megcsalta, elhagyta.

— S nem mehetet haza...

— Szegény, szegény!

Sajnálkozással nézik a szerencsétlen Margitot, a ki csipkésruhájában mereven fekszik; szíve tájékan a fehér ruhát vérfoltok festették pirosra, arca hófehér szempillái le-

csukottak homlokát gondosan igazgatott hajfürtök körik, s szép idomu jobb karja fedetleül csöng le a földre.

A pamlag előtt egy öreg orvos áll, kezében óra s némán várja a biztosan bekövetkező halált. De még most él, legalább az üterek gyengén, elhalóan lüktetnek s a test is meleg még, de a megmentésről szó sem lehet az orvosra nem is várakozik más funkció, mint hogy majd pár percz múlva a halált konstataálta.

II.

A mellékszobában ezalatt a rendőrség kiküldötte — csinos fiatal kapitány — a hivatalos jegyzőkönyvet készíti el s zár alá veszi a hálószobát. A hivatalos iratokhoz mellekelik a szerencsétlen öngyilkosnak hátrahagyott pénzét s leveleit. Egy a rendőrséghez van címezve, s rövid tartalma ez:

Lehetséges-e ez, hogy hatalom ne jusson nyilvánosságra nem tudom. Ha lehet, majdadjon a tekintetes rendőrség titka. Minek szégyeljek magukat miattam özületben. Oh, nagyon régen kellett volna márt ezt a becsületes, tisztesség-s halált keresnem, mikor annyiszor szégyeltem nyomorult életemet. De a tombolás, a szilajság között nem érzi ugy az ember a becstelenség bélyegét. Beleszokik.

Választások előtt.

A kormány lapjai hónapok óta konokul hirdették és állították ugyan, hogy az idén választások egyáltalában nem lesznek és hogy az országgyűlésnek idő előtt való feloszlatásáról szó sem lehet, de azért politikai körökben mostanában megint igen pozitív formában kezdenek beszélni arról, hogy még ez őszszel lesznek az általános képviselő-választások.

A kormány lapjainak eddigi magatartása tehát lehetett taktika, arra számított taktika, hogy az ellenzéki pártok abban bizakodván, hogy a választások majd csak a jövő esztendőre lesznek, ne siessenek a készülődésekkel, a szervezkedéssel, vagy pedig ha eddig csak ugyan olyan volt is a helyzet a választások kérdésében, mint a — milyennek az offíciózus uszágok állították, kellett történnie valaminek az utóbbi időben, a mi hirtelen fordulatot idézett elő.

Erre vall a felhivatalos Magyar Nemzet legutóbbi számának egy cikke, mely még kissé burkoltan bár, de már beszél arról, hogy az őszszel jó volna megcsinálni az új választásokat Magyarországon, tekintettel az ausztriai állapotokra, melyek kétségtelenül a Reichsrath újabb feloszlatását fogják szükségessé tenni.

Mivelhogy szinte kétségbevonhatatlan, hogy a kormány felhivatalosának ez a cikke illetékes helyről sugalmazva volt, a dolog ma élénk szó beszédre adott okot politikai körökben. Ha e kombinációk — melyekhez mindenestre sok szó fér még — valók, úgy az új választások október végén, november elején lennének, később aligha, mert bajosan akad még miniszterelnök, a ki gróf Szapary Gyula módjára egy téli választás súlyos győrelmeinek akaró kitenni az országot, ha csak nem muszáj valami nagyon.

A függetlenségi és 48-as Kossuth pártot nem találja készületlenül — a ház feloszlatása.

A párt végrehajtóbizottságát már a tavaszszal megválasztotta. És ez a végrehajtóbizottság a legnagyobb elönmunkálatokat tette, hogy a párttagok száma lehetőleg megsokszorozódjék.

Környezete, barátai, szeretetei mind léha könnyelmű emberek. Olyan társadalmi világot alkotnak, a melyben aze a dicsőség, a ki nagyobb művész a feslettség művészetében. De egy napon világhosszú kezdett derengeni lelkemben, szívembe tiszta érzés lopózkodott, s véretem jóleső enyhe melegség öntötte el. Szerelmes lettem. Önzetlen, tiszta, mely szerelemmel szerettem meg egy embert, a ki az erkölcs nemes világában élt, a kihez én szentes lélekkel, festett arccsal bűnös multtal, szégyenteljes jelenettel nem közeledhettem. Messze, magasán állt fölöttem, mint egy Isten, s én csak imádkozásban, áhitat között gondolhattam reá. Sokáig bitoroztam e mély, kioltatlan szerelmet keblemben, orgiák között igyekeztem csitítani fajó szívemet, de a győzelem mindig a szerelmemé volt. Ezzel a — tiszta érzéssel szívemben akarok meghálálni . . .

B . . . Margit.

A név hallatára nagyot nézett az irnok, fölvette szeméit a papírról, s kérdőleg tekintet a kapitány urra.

— B . . . Margit! Ismétejük ezt a leányt. Tudja a kapitány ur, sokszor megfordult nálunk.

— Ahá! Az a szép leány, a kinek hároszul folytak dolgai, mindig elcsukta magát? Néha azt a benyomást tette reám, hogy szándékosan fut a szerencséje elől s elronyosdik. Pedig élhetett volna fényesen. Egyszer láttam a ligetben, hintóban, úgy öltözködve, mint valami grófné. Még emlékezem, nagyon megneveztem akkor; visszanezert; s nem telt bele egy hónap, már megint elem került. Sajátságos egy teremtés, sajnálom szegényt.

A másik szobában ideges mozgás támadt,

Szükségesnek tartottuk ezt kijelenteni nemcsak azért, mintha a párt el akarna odázni a választások határnapját, — vagy legalább is örülni annak, ha ez a lehetetlen és tehetetlen »paktum parlament« minél tovább vegetál, — de szükséges volt ezt közzé tenni azokkal a híresztelésekkel szemben is, mintha a függetlenségi és 48-as Kossuth párt nem volna országszerte teljesen szervezve. Igen is szervezve van és fegyelmezve van, s azt óhajtjuk csak, hogy vonják ki a választás eselyeiből a tiltott hatalmi eszközöket; akkor majd meg fogja látni az a mi nagy szabadelpvűpárt, hogy mivé zsu gorodik össze.

Román-bolgár konfliktus.

Igazán furcsa dolgok derülnek ki a bolgár forradalmi bizottságra. Mintha nem is Európában volna Bulgária, olyan veres és kegyetlen összeesküvéses nyomára jöttek. — A bizottság meg a kínai boxerek metadusanál is cizfrábbat választott.

Egyszerűen átküldte gyilkosait Romániába azzal az utasítással, hogy jtegyenek el lábálól mindenkit, aki Macedónia annexióját ellenzi. E bizottság megbizásából gyilkoltak meg eddig három politikai személyiséget s már a negyedik ellen is megvillant a tör.

Florescu bukaresti vizsgálóbíró tegnap este az északi pályaudvaron éppen abban a pillanatban tartóztatott le egy bolgárembert, a mikor ez Take Jonescu volt minisztert megakarta gyilkolni. Állítólag már ez is bevallotta, hogy a forradalmi bizottság parancsára cselekedett.

Károly román király ellen is ki volt maradv a utasítás. A királyt októberben akarták meggyilkolni és ugyanaz nap a több ezerre rugó bolgár macedon bandák melyek Ruszcsukban és Szilában katonai gyakorlatokat tartanak abban az időben bolgár tisztek felügyelete alatt, hirtelen betörték volna Dobrudzsába és kihasználva a Bukarestben uralkodó nagy zavart, e provinciát annekalták volna Bulgáriához.

Természetes, hogy ilyen viszonyok között Románia a legkomolyabb követelésekkel lép fel Bulgáriával szemben s hogy fellepesének nyo-

a nézők összéb simulnak, s még halkabban kezdtek el sugdo-ni.

Az orvos főlemeli a haldokló jobb karját s kezei közé fogja. Az a kacskias cifra kisasszony ott a sarokban agaskodva néz a pamlag fele, de szegyel közeledni. Pedig e társaságban ő az egyedüli barátja a szerencsétlennek.

A házmesterne sirankozva fordul az orvoshoz:

— Mentse meg doktor ur. Kedves, szép leány volt. Jó szívű, műveit urinó. Mentse meg doktor ur.

A haldokló alig észrevehető mozdulatot tesz. Ah, eletjelt adott magáról. Beszólítják a kapitány urat. Most talán megtudhatni valamit, a mit a jegyzőkönyvbe foglalhatni. A jelenlevők halgatagon húzódnak félre a törvényembere előtt. A kapitány ur megáll a pamlagnál s szomoruan tekint a szerecsétlenre.

A szegény Margit megrázkódik, mintha delejes folyam érte volna s egy percre feinyítja nagy morogó szeméit, melyek most halványak, megüvegesedtek, csaknem életelenek. A mint megátja a kapitány urat, mélyen rászegi tekintetét, fejét főlemeli kissé s egész teste vonaglik, mintha felakarna kelni, ajkai megmozdulnak, de szó, hang nem talál utat a hörgő torkon át. Annyi ereje van, hogy kezét odanyujtsa a kapitánynak. Milyen erő van most ujjában, minő tüze van most szeméinek, milyen áthaók, sokat mondók azok a sugarak, melyek a kapitány szivebe szorúnak.

Mindez egy másodpercig tart csak. Visszahanyatlik s meghal.

matékok is adjon, fegyverkezik. Együttal a bármás szövetséget is felkérte közbenjárásért, biztosítani kívánván ekkép Közép-Európa hozzájárulását, ha a viszonyok oda fejlődnek, hogy tényleg megkell üzennie a hadat Bulgáriának.

Egész Bulgária háborúra készül. A román határon fekvő falvakba csapatokat küldtek s lázasan dolgoznak azon, hogy a Dobrudzsza határan levő régi s még az 1877. évi orosz-török háboruból fenmaradt földsáncokat kijavítsák.

Ezekre a területekre most senkinek sem szabad lépnie a hadügyminiszter engedélye nélkül. Egész vonatok szállítják naponta a román határra a fegyvert és municziót. Az 1890. évi korosztályt behívták. A sumai és turnovai gyalogezredekét előre toltak egész Arab-Tabiáig, ugyanoda vezényelték a rasgradi lovasezredek is.

A sistovi, nikápoli és viddini régi dunai erődöket agyukkal szereltek fel s az őrséget a burgosi és saskovi gyalogezredekkel erősítették meg. Sok magyarázgatásra ad okot, hogy Paprikov bolgár hadügyminiszter egy szóvalás után, melyben Radoszlavov belügyminiszterrel keveredett, táviratilag adta be Ferdinánd fejedelemnek a lemondását.

A józanabb elemek a fejedelemtől várnak mindent, aki ma érkezik Szófiába. Az ő erélyétől függ hogy a feltornyosuló veszfelhők eloszlanak-e a balkan egeről vagy sem. Helyzete semmi esetre sem irigylendő, sőt kényesnek és veszedelmesnek mondható. Mert ha tény az, hogy az egész akció az ő környezetéből tehát ugyszólván szemelattára indult ki, akkor a forradalmárok ellen nehéz lesz keményen fellépnie, mert dühök bizonyára ellene is fordul.

De még ha nem is tudott a forradalmi bizottság terveiről, bizonyos fokig nemzeti aspirációkat kell elloztonia és félig-meddig nemzeti hősiéket megbüntetnie. A fejlemények mindenestre megerdemlik, hogy éber figyelemmel kísértessenek.

A kínai háboru.

Washington, aug. 29.

Amerika külföldi képviselői azt az utasítás kapták, hogy az illető államok kormányainak puhatóozzanak jövődöbeli kínai politikájukról és arról, hogy kívánatosnak tartják-e, hogy Li-Hung-Csang a hatalmasságokkal tárgyaljon. A választok már beérkeztek és a kabinet tegnap foglalkozott velük. Egyik hatalmaság sem tett czélzást jövődöbeli politikájára nézve. Anglia és Oroszország teljesen autorizálnak tartja Li-Hung-Csangot a tárgyalások vezetésére, ellenben Németország kerekén kijelentette, hogy nem tárgyal vele.

London, aug. 29.

A Daily News jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel:

Az amoyi angol konzulnak egy e hó 17-én kelt távirata azt jelenti, hogy a japonok egy ágyut irányítottak a taotaj házára. A helyzetet fenyegető.

A taotaj tiltakozott az ellen, hogy csapatokat szállítsanak partra, mert ez ellenkezik az alkirályllyal létrejött megegyezéssel, és kijelentette, hogy nem képes a rendet fentartani, ha a csapatokat nem vonják vissza.

A Times a következő tegnapi keletü hongkong táviratot közli:

Ideérkezett jelentések szerint a fekete zászlósok folyton támadják az északi folyónál lévő telepítvényeket és pusztítják a misszionáriusok birtokait.

A délafrikai háboru.

London, aug. 29. A Standard-ok jelentik Belfastból 27-iki kelettel, hogy az első méf megszálva tartja a vasuti vonatól délre fekvő domb lenczot, de azokról a sziklaktól, a melyekről tegnap lövöldözött, elkergették. A szandekokban még most is vannak kis bur csapatok. Két néhez agyu időnkint lövöldözi az angolok hadállását, es kényszerítette az angolokat, hogy vonatukat visszavonják.

A francziák Szudánban

Boédeaux aug. 28.

A Ville de Mecego zóhajóval ideérkezett Chaudie, az afrikai nyugati partvidék kormányzója, továbbá több tiszt és altiszt, akik a Voulot-Chanoine-fele expedícióhoz tartoztak és tanúi voltak a zindeoi tragédiának, a mely a megmaradt személyzettel Palier százados vezetésével visszatért Szudánba. Palier Szenezában meghalt.

Palier már megkapta utóelmentesítési igazolványát és már egy hónap óta Franciaországban volna, ha Szenezá nem lett volna 25 napon át teljesen elvágyva az anyaországtól, mert a Lodakárral való forgalmat az ott uralkodó járvány miatt beszüntették. A zindeoi gyilkosság megvizsgálásával megbízott Laborie őrnagy és Laury őrmester letagadják a párisi lapokban nekik tulajdonított nyilatkozatokat.

Bresci pöre.

Budapest, aug. 29.

Ma reggel kezdődött meg Milanóban Gaetano Breschinek, Umberto király gyilkossá pörének a tárgyalása. A tárgyalás iránt természetesen óriási az érdeklődés és mint mindenütt, úgy Milanóban is az asszonyok azok, a kik a legkevesebb ostromot fojtatják a belépő-jegyekért. A tárgyalás menetéről csak keves hírt hozott a táviró, annyi azonban valószínű, hogy még ma meghozzák az ítéletet.

A törvényszék brevi manu intézkedési legelőbb azt bizonyítja, hogy felsőbb utasításra gyorsan akarnak végezni Brescivel, a ki kolnap már valószínűleg bevonul az ergastoleba és ráborul a feledés fátyla.

Sajátságos játéka a véletlennek, hogy Bresci éppen azt az embert ölte meg, a kinek uralkodása alatt a halálbüntetés eltörölték és pörét abban a városban tárgyalják, a hel Beccaria, a halálbüntetés eltörlésének kezdeményezője lakott, sőt a törvényszéki palota is a Beccariáról elnevezett téren áll. A tárgyalásról a következő tavirot kaptuk:

Milano, aug. 29.

A mai napra a hatóságok rendkívüli intézkedéseket tettek. Már hajnali 5 órakor a Piazza Beccaria, a hol az igazságügyi palota van, egész nap megtelt rendőrökkel és katonákkal. Az intézkedés szerint minden rendezvény lehetetlen. A rendőri intézkedéseket maga a rendőrfőnök vezeti. E célból beosztottak mellé 19 rendőrfelügyelőt, 180 rendőrt, 90 karabinerit, két osztály lövészsíkat és 150 gyalogost. A hírlapírók számára külön számított padokat állítottak fel a teremben.

Merlino római ügyvéd ma reggel fél 7 órakor érkezett meg Milanoba és azonnal beszélt Brescivel. Merlino tudvalevőleg a tárgyalás elnapolását fogja indítványozni azon az alapon, hogy ideje legyen a tárgyalási iratokba betekinteni. Bizonyos azonban, hogy az elnapolási indítványt a törvényszék elfogja vetni. Brescit Merlino kívül, Martelli, a hivatalból kirendelt védőgyűvő is vedeni fogja.

Milano, aug. 29.

A tárgyalás 8 órakor vette kezdetét. Az esküdtek kisorsolása igen sokáig tartott. Ez idő alatt a közönséget nem eresztették be az aulába és a hírlapírókat az igazságügyi palota udvarán helyezték el. A teremben tényleg eddig csak annyi szivárgott ki, hogy Merlino elnapolási kérvényét a törvényszék rövid tanácskozás után elutasította.

Milano, aug. 30.

Pont 10 órát mutatott a törvénykezési palota nagy órája, és még a terembe nem lehetett belépni. A táviróhivatal a palota udvarán állították fel, hol számos hivatalnok teljesíti a szolgálatot.

Milánó, aug. 29.

Bresci nyugodtan, szinte közönyösen ül helyén. A rend töntrítésára csendőrök és testőröknek ügyelnek. A tárgyalás újra megnyitása után, 10 óra 40 perczkor, bejelentették

az elnöknek, hogy Bresci a szünet alatt kijelentette, hogy a kérdésekre nem fog válaszolni, Merlino ügyvéd újra kérte a tárgyalás elhalasztását, mert csak tegnap kapta meg a felszólítást a védelem elvállalására. — Az ügyész ellenzte a tárgyalás elhalasztását, — mire a törvényszék elvetette a védő indítványát.

Róma, aug. 29.

A Bresci ellen folytatott vizsgálat azt eredményezte, hogy a monzai alprefektust, Depierre-t hivatalától megfosztották.

Milánó, aug. 29.

A véd és vádbeszédek rövidke voltak és az ítélethez talra este hét óra 20 perczkor került a sor.

A teremben néma csend volt, mikor az elnök megkezdte az ítélet kihirdetését:

Ő felsége III. Viktor Emánuel, Is'en kegyelméből és a nemzet akaratából Olaszország királya elítéli a királygyilkosságban bűnös Bresci Gajetano-t magánzárkával súlyosított életfogytiglani gályarabságra, polgári jogainak elvesztésére s a perköltések megfizetésére.

Bresci állva hallgatta az ítéletet. Egykedvűen fogadta, egyetlen arcvonása sem változott.

A Medvék kutyabőre.

— Nyilvános családi ügy. —

Sárosi Paula kisasszony a debreczeni színtársulat tehetséges kezdő tagja; művészi hivatottsága a műértőknek, fiatalágának üdébaja a lobbánékony szíveknek érdeklődését vonta magára és kétségtelen, hogy színtársulatunk művészi koszorujának ő egyik igen kedves, legszebb reményekre jogostó virágzója.

Minden tisztelet ennek az ifju hajadonnak, ki zsenge fiatalága daczára már is szép pályát tört magának, melyen nemcsak kenyéret keresi meg, hanem elismerés s talán országos hírnév és dicsőség várakozik reá, mert megvan hozzá a rátermettsége és vasakarat.

Hozzánk debreczeniekhez még más gyöngéd szájak is fűzik őt, a mennyiben egy Debreczenben egykor közbecsülésben állt s meg lehetősön kiterjedt családnak sarjadéka; s ha még hozzá tesszük, hogy Sárosi Paula egyik legnagyobb s halhatatlan érdemű költőnek Kisis Józsefnek édes uokahuga: még azt a tulajdonát is kétségtelenül kiemelhetjük a kis művésznőnek, a mire bizonyos körök szeretnek súlyt helyezni, hogy jó családból való.

A debreczeni jogakadémia egyik ifju hallgatója halalosan beleszeret a szép művésznőbe. Ifju ember még, de mint mondják, tehetséges.

Ha csak tizedrésnyi becsvágy és akarat erő van benne, mint imádotjában: bizonyára szép jövő áll előtte, pályát törhet magának a társadalomban, melynek hasznos, jóra való munkása lehet. A magyarság fájának becses és drága minden kis rügye, levele; hogynéznénk hát rokonszenves figyelemmel arra a derék gyermek-ifjura ki férfias határozottságának s önálló akarat-erejének már kora ifjuságában ily fényes bizonyosságát apja. Ha csak ennyiből állana a kis regény: mosolyogva fogadnánk ennek híreit, mint egy szép kis idyllt áldást és boldogságot kívánnák az egymásba gabajodott fiataloknak.

De bizony ebből az idyllből drámám, sőt kicsi híján már idáig is majdnem tragédia lett. A galambok turbékolásába belemozdult az öreg medve.

Mert az ifju ember egy Medve ám, még pedig dálnoki Medve, kinek familiájából nem kerültek ugyan még művészek és költők vagy más nevezetes emberek deféltékenyen vigyázván a kutyabőr épségének 8-ad izig való épségben tartására - már cs. és kir. kamarás ur

is van közöttük s az ifju Medve e szempontból még különb ember is az öregnél, mert neki több van egy ósével.

A család ellenzése oly hullámokat vert föl, hogy állandó rovatot képez a fővárosi és vidéki lapokban a Medve-család által csinált közbotrányokról szóló tudósítás. Ez a «családi ügy» most már oly terére csapott — a nyilvánosságnak, mely méltán kihívja a közvélemény kritikáját.

Minő érdemeket szereztek annak idején a Medvék s miként adták fényes jeleit magyar nemzeti mivoltuknak, az teljesen ismeretlen dolog ugyan a világ előtt, nem vonjuk azonban kétségbe, hogy nemcsak azért voltak különbek nálunk, közönséges polgári balandóknál mert elmondhatták:

»Egy istenem, egy életem
En az adót nem fizetem.»

szóval nemcsak a rangbeli állapotuk, hanem a szívök és lelkük is nemes volt s nemesen érezve, mindenkor nemes cselekedetek által valak érdemessé a nemesi névre.

A fiu házasságát ellenző apának e szándék meghusítása végett véghez vitt erőszakoskodásai azonban teljesen nélkülözik a nemesi vonást.

1. Egy ártatlan, tisztességes hajadont ország-világ előtt alaptalanul rossz hírbe kevert.
2. Fogságba zárta s bérszolgákkal őrzötti 22 éves fiát, hogy ott élvezhesse nemesi szabadságát.

3. Összekötetési révén ki tudta vinni a magát »szabadelvének« nevező kormány-nál, hogy midőn az üldözött s halálba kergetett fiu egy jó barátjánál talált oltalmat, daczára, hogy sem büntetnek, sem vétségnek, sőt a legártatlanabb kihágásnak még csak az árnyéka sem forog fenn: felfogadott rendőrök törtek e jó barát lakásába s éjnek idején brutális leketlenséggel ágyából hurczolták ki azt a szerencsétlen fiatal embert, kinek legfőbb szerencsétlensége mégis csak az, hogy ember léte Medvének kellett születnie.

4. Most ismét szülei börtönében van lefogva a szerencsétlen ifju s minden áron örültté akarják tenni s örültté is nyilvánítani csak azért, hogy így megfosztván cselekvési szabadságától, valahogy azt a szegényt ne hozza a nemes családra, hogy annak egy szegény zsidó leányt tagjává tegyen.

Hát lehet a világon ennél elítélendőbb és nevésegebb rangkorság?

Nem családi ügy ez többé, hanem a magyar társadalmi és politikai életnek égre kiáltó bűne.

Ime az előítelel és rangkorság egy szomorú jelensége, melynek bérszolgájává szegődik a »szabadelvé« államhatalom rendőri apparatus; rémületes világitásba helyezvén, a mi ázsiai állapotainkat; bizonyosságát szolgáltatóan annak, hogy egy »jó« család hóbortja s a Medvék drágalatos kutyabőrének s kamarási ambícióinak megoltalmazása elegendő ok arra, hogy az állami rend őrei, mint valóságos martalócok fegyverrel, éjjeli betőrészel is készek legyenek sarba tiporni a magánlak szentségét s az egyéni szabadságot.

B. J.

Az én borbélyom.

A borbélyom, a ki eredetileg a diplomáciai pályára készült, de az irigy sorsnak beavatkozása folytán a hajfodorítás nemes mesterségére adta rá magát, — sokat mondó mosolylyal és egy nagykövetnek is bécsületére való meghajással mutatott nekem helyet.

Mialatt az államot bezappanozta, elmondta, hogy ő nem tartozik ama közönséges borbélyok közé. a kik egyszerűen megelégszenek a gálával a szappanozás tényével.

Nem! Az ő szappanozása egyuttal masszirozás is, a mi egészségügyi szempontból fontos újítást jelent, mert azáltal hogy az állam szappanozás közben masszirozza és ide-

oda rangolja, megerősíti a fogakat az ő helyükön és hozzá szoktatja a fajt egy es e t l e g e s tengeri utazás következményeire.

Mint a nyájas olvasó ebből is sejtetheti, az én borbélyom bátran orvosnak is született volna, — a diplomacia még csak ezután következik.

Miután a szappanazás komplikált művelete elvezetett, borbélyom dűhtől villamló szemekkel, kezében a borotvát magasra tartva közeledett felém.

Őnök persze most azt gondolják, hogy a borbélyom most menten elnyiszszantja a nyakamat.

Szó sincs róla. Ez a fellépés is az ő kiváló módszeréhez tartozik, a melyből az a haszna van a borotválkozó emberiségnek, hogy idegeit erősíti.

— Mert — ugymond a borbélyom — ha a francia forradalom idején az embereket az én módszeremmel borotválták volna, nem féltek volna úgy a lenyakasztástól, vagy legalább is jobban bírták volna ki.

Ebben igazat adtam neki annál is inkább, mert éppen a nyakamat csiklandozta a borotvával.

— Szegény Toncsi! — sóhajtott a borbélyom — hogy ha őt is úgy borotválták volna!

— Miféle Toncsit?

— No hát Maria Antoniettel.

Megdöbentem. Ez az ember azt hiszi, hogy a francia forradalom idején a nőknek is szakaluk nőtt.

— Mit szol az én legujabb problémához? kérdé borbélyom, mialatt úgy rémlett nekem, — mint ha az orromat akarna levágni.

— Bicsoda probléma? (Itt meg kell jegyezni, hogy borbélyom e pillanatban az orromat tartotta két ujjá közt, azért nem beszélhettem mellé.)

— No hát a Sándor király.

— Deb tudok s-bbit se róla.

— De azt csak tudja, — hogy meg-nősült?

— Hogy begbősült azt tudob.

— És azt tudja, hogy ezzel a nősüléssel micsoda problémát oldott meg?

— Azt deb tudob.

— No hát hallgasson ide. Erről a problémáról nem tud senki csak Sándor király és é. Sándor király tudvalevőleg haragban él az apjával és az anyjával, ez annyit jelent, mint ha ő rá nézve nem is lehetnének. Most tehát, amidőn Sándor elvette drága Masináját, megoldotta azt a problémát, miként lehet anyát, ayát és feleséget egy személyben összpontosítani.

Tudja meg uram — mert most már ezt hárman fogjuk tudni: én, Sándor és ön — hogy Drága Masina szerető anyja is egyuttal az ő fiának, aki neki a férje.

E fontos, mondjuk mindjárt három fontos titok halatára rémülten hagytam el a borbély üzletet.

Eudeon.

H I R E K.

A király köszönete Debreczenhez. Ő felsége 70-ik születésnapja alkalmából az egész ország üdvözlét küldött. Királyunknak jól esett magyar népe szeretetének megnyilatkozása s elrendelte, hogy Széll miniszterelnök tolmácsolja köszönetét az egész országban. A királyi köszönetet Debreczenben felragaszok utján tették közzé s mátol kezdve olvasható mindenféle.

Hírek a városházáról. Az 1901-ik évre szóló költségelirányzat tárgyalását tegnap délelőtt megkezdette a városi tanács és behatóan megvitatták az egyes tételket, gondosan kerülni igyekezvén a deficizt és községi pótdadó rezeit. Csak a rendes budgetnek egy részével tudtak délig készleni. Ma délelőtt ismét folytatják. Ugy halljuk, hogy a

rendes költségvetésben nem lesz hiány és így községi pótdadó emelés s.m.

* Az adóprás. Nagyvárad levelezők irja, hogy Bihar megyében nagy elkeseredést okoz az, hogy közvetlen az aratás után vas-szigorral láttak hozzá az adó behajtásához. Biharvármegyében az újóbbi időben nagyon fölszaporodott az adó hátralék. Sok követelés már behathatatlanul val; amit a pénzügyigazgatóság sénytelen leírui. Ezért aztán most aratás végeztével ugyancsak megrohanják a gazdákat. A pénzügyi kormány annyira rászabadítja embereit a föld népére, hogy a pénzügyigazgatóságának nem is elég a rendelkezésre álló végrehajtó. Kiszegítő végrehajót fogtak alkalmazni, akiknek a napidiját a jegyzők bóréri huzzák le. Azt tartják ugyanis, hogy a jegyzők okai az adó hátralékok fölszaporodásának, s mivel a szegénységgel küzdő népnek haladékok adtak, fizessék most a b-hajtas költségét. Így tesszik nálunk tönkre a szegény földműves népet.

* Az Emke gyűjtők jövedelme. Egy csinos grafikai tablatatot kaptunk, mely rikió vörös színnel ábrázolla az Emke gyűjtők fogyasztásának emelkedését hónapról-hónapra. Derék munkát végzett ez a kis gyűjtő, kiszorította a sok külföldi gyűjtőt és az Emke szép és hazafias ezéjaira 5160.35 koronát jövedelmezett. Ha meggondoljuk, hogy ez a jövedelem a közjó számára, tulajdonképpen senkinek sem került aldozatba és avva! szaporítható, hogy mindenki az ő krajczarjéért magyar gyűjtőt követel osztrák helyett, ekkor hamulunk kell, hogy még mindig annyian csupán közönyből a mindenféle osztrák gyűjtőt fogyasztják.

* Hajdúvármegye költségelirányzata. Hajdúvármegye törvényhatóságának számvévelege most állította össze az 1901—902 évi költségelirányzatot a törvényhatósági közutak építési, kezelési és fenntartási kiadásáról, másrészt az érintett kiadások fedezésére szükséges bevételekről. Összes bevetel 210771 korona 97 fillér, összes kiadás 233164 korona 70 fillér. Hiány 22392 korona 73 fillér. A költségelirányzatot az őszi közgyűlés fogja tá gyaloi.

* A bragancai herceg Bihar-Füreden. Tegnap este ota illusztris vendég idők a vadregényes fekvésű Bihar-Füred fűrdőn. A fiatal Ferencz József bragancai herceg érkezett oda Festetics gróf kíséretében egy vadász kirándulás céljából. A kellemes időt azonnal felhasználták az előkelő vadászok és Kovács dragonyesi jegyző vezetése mellett indultak el vadászni. Hajtasra került medve, farkas, őz és apróbb vadak s a vadászat eredménye fényes volt. Az épen Bihar-Füredben tartózkodó Pavel püspök kézzéggel átengedte vadászterületét a vendégeknek, kiket annyira elragadott a fenségs fekvésű vidék, hogy megígérték többszöri látogatásukat is. A fűrdőből ma este utazott el a herceg és kísérete.

Óra tolvaj. Müller Simonffy utcai szállító aranyóráját Nagy János zsákhordó ellopta. Épen mikor értékesíteni akarta, elfogták. Most a bünyügyi osztály börtönében várja sorsa eldülését.

* A h-pályii rablás. A h-pályii rablás ügyében, noha betekőta tart a nyomozás, a tettesek még nem kerültek kézre. A környéken ott van Vrabik főhadnagy és Kimics hadnagy mintegy negyven csendőrrrel s ejjel nap-pal keresik a tetteseket, de eredménytelenül. A rabók személyleírását a károsok bemondása alapján ösméri a csendőrség s a környék lakossága és mindennap több oldalról értesítik a csendőroket, hogy itt is, ott is, némelyek őt helyen — látták a körözötteket. A napokban elfogtak egy csavargót, kiak személyleírása reitlik az egyik rablóra. Az elfogott saját bevallása szerint két év óta az erdőségben lakik s koldulásból lopásból tartotta fenn magát. Hogy reszesse volt a rablásnak, a további nyomozat deríti ki. A fő bűnőt a vezető személyleírása után a csendőrség megállapította hogy az nem más mint egy galosketrii vesedelmés ember, kinek többiben volt már összeütközése a törvénnyel. Ezt embert kutatják mindenféle

az országban, de nem tudnak a nyomára akadni — eltűnt. Számos terhelő adat s bizonyíték van a csendőrség birtokában ez ellen, de hasztalan, mert nem találják. Ha ezt az embert sikerül kézrekeríteni, akkor — úgy gondolják — a hosszas s fáradságos vizsgálatnak meglesz az eredménye.

* Egy miniszter a babona ellen. Szerbiának új belügyminisztere, Popovics — mint a belgrádi lapok jelentik — szigorú rendeletet bocsátott ki az ország összes közigazgatási hatóságaihoz, a mely főleg a síkságon elhatalmasodott babonáság ellen alkalmazandó hivatali rendszabályokat tartalmazza. A népesség műveletlen rétegeibe begyökerezett babonáság a legmesszebb menő erkölcsi és nemzetgazdasági veszélyeket hordja magában. Így például jelzett rendelet kimondja, hogy azok a hatkőznapok, a melyeket a nép eddigelé — noha sem álam, sem vallási ünnepet nem kepeznek — csupán babonás szokásból, ünneppapokul munkaszünettel ült meg; ezentul közönséges, munkára kötelező hétköznapoknak fognak tekinteni. Ilyen Szent-Heverdel-napnak tekintették (többek közt) a paraszok az aratás idejének szerda és péntek napjait, s a ki ekkor mégis dolgozott, azt erőszakkal megakadályozták ebben s a néphit meg volt győződve, hogy a szentségtörő munkás merénylőt előbb-utóbb utól fogja érni a bosszualló nemezis, valamely katasztrófa képében. Egy e-ztendőben összesen 116 napon lebzelt a szerb paraszt különböző babonáságok ürügye alatt. Főleg pedig akkor látjuk, meonyire jogosult az új miniszter erélyes föllépte, ha elgondoljuk, miszerint Szerbia egyes részeiben nem ritkán halottcsontok és tömeges, kifürkészhetetlen bestialitásokban nyilvánult a babonáságtól sötét vakhit. Naponként hirdadnak a apok, hogy itt és itt újból kiástak egy halottat, s a hullát kesekkel és átszurt palczakkal eléktelenítve teték vissza sírjába: »hogy ezentul ne ő kinezza hátramaraátakat vampyr kepeben.«

Eme undorító és káros eredményű rendellenességeknek véget fog vetni a belügyminiszter ukaza, mely magas és súlyos pénz- és szabadságbüntetéseket szab a kihágókra.

* Rulikovszki emlékezete. Kedden volt ötvenedik évfordulója a szabadságharc ama nevezetes napjának, hogy Nagyvárad határában vértanui halált halt Rulikovszki Kázmér longyel dzsidas százados, függetlenségi harcunk hő katonája. A szomorú avfordulót kegyeletos módon ülte meg Nagyvárad közönsége. Ma reggel 9 órakor gyászmeze volt a Szent László templomban, melynek közepén German Károly temetkezési vállalat tulajdonos díszes ravatalt emelt. Az istentiszteleten napyszamu közönség jelent meg. A város részéről ott volt Komlóssy József gazdasági tanácsos, polgármester helyettes, Rimler Károly főkapitány, Darvassy Lajos katonaiügyi tanácsos, ott volt továbbá Györfly László, Winkler Lajos, Paksy Gusztáv s számos tagja a függetlenségi pártnak. A gyászmezei Vucskics Gyula dr. újarosi plebanos vezette Palfy Bela és Krisztik Janos káplánok segédkezésével. Kalmár Kántor orgonakíséret mellett megkötő gyászdalokat adott elő, istentisztelet végeztével pedig a himnusz intonálta, a magyarok szent zsolozsmáját, a mit az áhitatos közönség minduntalan vele együtt énekelte.

* Utazás a pad alatt. Giovanni Pietro agról szakadt szegény komédias gyerek. Hazája a verőfényes Itália volna, de mar oly régen elszakadt onnan, hogy nem emléke ik még arra a kis falura sem, hol megpillantotta a napvilágot. Kűdés és szenvedés volt a szegény gyerek minden órája. Két éves korában kóbor komédiások közé került, s azóta köztük él. Ebédje és vacsorája a verés volt, ezzel tartotta jól az a durva szívű komédiás ki a kis Giovanni ügyességét a maga javára értékesítette, a sok szenvedést és fájdalmat már nem hirta e viseini a kis olasz gyerek. Truppa Nyiregyháza környékén csavargott a

mult héten, s még keserve s bbszenvedést juttatott osztály részül. A fiu végre is megunta az embertelen bánásmódot, s megszökött. Penze nem volt. Nyiregyházán fellopódzott a vonatra, s úgy pénz nélkül akart Budapestre utazni. Sikerült neki III ad osztályu kocsi padja alá bebujni. A padalatt tette meg azután az utat Nyiregyházától Debreczenig. Utnözben elaludt a meggyőztört fiu, s nem vette észre hogy vonatja csak Debreczenig jött, s itt mint vég állomáson megállt. Aludt boldogan, talán szépen álmodott mikor reggel a kocsis tisztogató észrevette. A vasuti rendőrség vette azután pártfogás alá. Most illetőségi helyét keresik a hova majd toloncz uton jut el.

* **Mikor a festő cizál.** A német császár tudvalevőleg felszólította Kossak Albertet, a híres csatakeplést, hogy menjen Waidensee tábornaggyal Kinába. Ez alkalommal a császár és a festő közt a következő párbeszéd folyt le.

— Nos, Kossak, el megy-e Kinába? — kérdezte a császár.

— Suprema lex regis voluntas, — felelt a festő mély meghajlással.

— Ez annyit jelent németül — válaszolt a császár — hogy a felesége megengedte.

Kossak elpirult és zavarában alig tudott beszélni. Kinába azonban megse ment el, mert úgy látszik, hogy a felesége megse engedte meg.

* **A bűnös szerelem vége.** — Barna Györgyné született Luncsák Etel másodsor ment férjhez, a nálánál jóval idősebb Szedlak Péter abodi jómódu szőlősgazdához. A kikapós menyecske szemét vetett a mostoha fiara Szedlak Ambrusra, aki csinos legény volt ellátta őt pénzzel, úgy hogy az Ambrus fiúnak nem kellett többé a munka, eldobta, a kaszát kapát s folytonosan korcsmazott.

Lassanként aztán egész elbódította a fejét Szedlak Ambrusnak a szeszes ital, meg a mostoha anyjának nézése, ölelése, csókja, úgy hogy kötekedő természete annyira elragadtatta, hogy apját az öreg Szedlakot is folyton pénzért sanyargatta.

Ha nem adott neki az öreg pénzt a korcsmazásra, a garázda fiu nem egyszer tettlegességre is vetemedett: ütötte verte fölnevelő apját. Az idén az ubodi szőlőket és gyümölcsösöket elverte a jég, úgy hogy az öreg Szedlak hajlékába beköltözött az inség, som az apa, sem a mostoha anya nem adhattak pénzt a korhely fiúnak, a ki e hó 24-én is — ünnep este lévén — néhány liter borra pénzt kért.

— Nincs több, ne korcsmazz többé! mondta neki a mostoha anyja.

Ambrus latszólag megnyugodott a megváltozhatatlanban, hanem amint az öreg Szedlak este kiment az istállóba aludni, a fiu megköztözte mostoha anyját, kivette a fülbevalóját, föltörte az almáriumot, abból is elvitté az ékszereket és elmulatta még az nap éjjel. A házbeliék csak reggel veték észre a fiu tettét, fölszabadították kötelekéből a mostohát, akinek ereit annyira megviselte a kötéltől, hogy életben maradásához nincsen remény. A rabló fiut a csendőrség vette oltalmába.

* **Vidám tartalékosok.** Torontáli ujságban olvassuk, hogy a 29-ik gyalogezredhez fegyvergyakorlatokra behívott tartalékosok, a kik Torontál mellett mest egy erdő alatt barakkokban vannak elhelyezve, éj idején minden kimaradási engedély nélkül kiszökdösnek a városba — lumpolni. Az erre való hajlandóságot tudniillik még a civilsorból vették magukkal a gyakorlatokra, ahova — feleségeik nem követhetvén őket — már mint szalmaöz-

vegyek vonultak be; s csak természetes, ha a szalmaözvegy szivesen megenged magának egy két vargabotút, pláne, ha, mint az idézett lap írja — ez a kirugás még fizettséggel sem jár. Annnyiban nem jár tudniillik fizettséggel, amennyiben a kiszökdösött tartalékosok ezeken a dorbézolásaikon a korcsmákban, kávéházakban és egyébütt következetesen sohasem fizettek.

Ezt annál bátrabban tektették, mert mindig 8—10 óráig jártak be az éjjeli mulatóhelyeket s nem volt senki, a ki fegyveres csapatokkal össze me t volna tűzni; legkevésbé a városi rendőrség, mely kis létszámánál fogva csupán akkor tudja fentartani a rendet, ha senki sem zavarja. A tartalékosok dorbézolásairól vegre a katonai parancsnokságnak is fölébe jutott valami s ez aztán véget vetett a mulatságnak. Az alezredes tegnapelőtt delutan 5 órakor alarmot fuvatott s mikor a barak legény-ége sorakozott, kitünt, hogy már akkor kétszáz tartalékos biányzott. Erre őrzőjáratok küdtek szét a városba s ezeknek sikerült is úgy éjfélig összefogdosni a sok lumpoló tartalékost, akiket aztán feyyer fogva kísérték ki a barakkba. A vidám fiukra azóta rossz napok járnak, mert most büntetésből éjjeli szolgálatot is kell végezniök s meg ö-e-kik kell őrt állniök, hogy bajtársaik ki ne szökhessenek a városba. Ez csakugyan kegyetlen büntetés lehet rájuk, mikor ök maguk szeretnének ej-őnek kiszököni, lgyjártak a 29-es tartalékosok Torontálon.

* **Egy játékos, aki nyer.** A debreczeni gyorsvonalat tegnap reggel zakatolva, dübörögve rohogott ki a pályaházból. Az egyik elsőosztályu kocsi-ban két ur unottan nézegette az elmaradozó apró vasuti házikókat s közben szid a a rekkenő melezet s az utazás kellemetlenségeit. A harmadik állomáson az egyik táska mélyéből aztán előkerült egy csomag piros hátú kártya.

— Csak huszonegyest játszom, jegyezte meg a másik ur.

— A högy tetszik, volt a felele s megindul a jáfék valózó szerencsével.

P.Ladányval új utis érkezett, kifogástalan elege ciavaival köszönt s elütnézni a játékokot.

— Kaphatok én is kártyát, ajánkozott kih idő múlva s bemutatkozot.

A ját-zók meglepődve néztek az idegere, a ki arisztokratához méltó orrhanggal tette érthetetlené a nevét.

— Kérem, parancsoljon, szolt nem nagy öremmel a baukot adó ur s leosztotta a kártyát.

— Bank! hangzott a jövevény szava s a következő pillanatban kivágtt két disznót.

Igy ment a dolog egész Szajolig.

Az idegeu egyre a legbámulatosabb szerencsével játszott, a mi föltűnt a két játékos ak, de lexinkabb egy jól ismert egyházi személyiségnek, a ki utközben szintén beszált a kocsiba.

— Hamisan játszik, sugta oda a főpap egy őrizetlen pillanatban az egyik játékosnak, a ki csakhamar lemfette barátját is,

— Érihetlen, uraim, védekezett az idegen. Ne hagyjak nálam ezt a sok pénzt. Mondhatom a dolog nem érint kellemesen.

Az utitársak gunyosan mosolyogtak s Szolnokra érve, az első utjok a rendőrségre volt.

— Egy magas barna monoklis ember? tudakolta a kapitány fölük, a mint elmondtak az esetet.

— Igen. A fél szemére egy kicsit hunyorit.

— Persze. Egy notárius játékos, lelkesedett a rend derék feje s nyomban utnak eredt a két panaszossal a veszedeimes ki nyomozására.

Alig értek ki az utcára, az egyik ur meglepődve kiáltott fel.

— Ott jön.

— Hol? tekintett körül fürkészve a kapitány.

— Mindjárt itt lesz az a szürkeruhás.

A kapitány most már még jobban kutat,

de nem lát semmi gyanusat. A gyanusított pedig ezalatt egészen eléjük kerül.

— Van szerencsém, méltóságos uram, szalutal s hajlong a kapitány a monoklis ur előtt. — Hát ez? csodálkozik a két panaszos egyszerre.

— X. főispán Biztosan a rokonát jött meglátogatni.

A fölvilágítás végét azonban már nem hallották az urak. Egyszerűen elpárologtak a kapitány mellől.

x **Angelotti mulató.** Ma 30-án és holnap 31-en lesz a két utolsó előadás a Bika szállodában. Az utolsó előadás annyiból is érdekes lesz, mivel e napon tudatja a jeles művész, Angelotti Vilmosné jutalomjátékát. E napon mutatja be ez évadban utoljára híres Trausformáció számját, teljesen új műsorral. Az igazgató ez uton fejezi ki köszönetét a n. é. közönség eddigi pártfogását is kéri, hogy továbbra is tartsák meg őt jóindulataban.

* **A nazarénus vallomása.** N gyváradon mint levelezés jött, már reggebe idő óta föri a fejét a rendőrség, hol r-őzik az a penzhami-itó banda a mely a varost es környékét való-sággal elaraszítja hamis pénzekkel: eselődásig híven utanzott forintosokkal es koronakkal? Különösen vásárok alkalmával merült fel tömérdek panasz, hogy a piacnon roppant sok hamis pénz forog. A szorgalmas pénzverőműhely talán örökre titokban marad ha a rendőrségnek segítségere nem jön a nazarénus bűnbánós, amely már annyi titkolt bűnnek a nyomára vezetett. Ugyanis a váradi rendőrségen Rimler Károly főkapitány elé egy szomorú nezesű öszbecsavaradott ember járult hona alatt kapcsolos bibliava: Alázatosan instalom, ezért jöttem, hogy nemileg büntömet fegyőnján. Erre elmondta, hogy neve Szabó Gabor, a ki isteni rendleire az ig a z hitre tert s most meg k e l l tisztulnia. — Ezért is bevalija, hogy Kallay Sandor nevü tarsával ök gyartottak a sok hamis pénzt s ök is hozták forgatomba. A szaldobárdi erdő kunyhójában volt a műhely s onnan vitték a penzt s z e r t e az országba, mert nemcsak Nagyvárad piacának juttattak belőle, de Debreczenbe es Miskolczra is elvittek Mindezt szépen jegyzőkönyvbe d i k t a l t a mire a főpapirány elrendele Kalai Sándor körözését, a bűnbánó nazaréaust pedig rendőri felügyelet mellett szabadlabra helyezte.

Közönség köréből.

Apelles vargája.

A «Debreczeni Hirlap» aug. 27-iki számában Apelles vargájának csap fel egy névtelen író, mint utóbb megtudtam: ifju Széll István városi napdijas ur s ezeket mondja meg pedig többes számban:

«Meddig kell még szót «melnünk a reformátusok erd-ekben illetőleg az isteni tisztelatek k o r r e c t t a r t á s a, majd a legujabban a temetesek alkalmával történt kisebo-nagyobyb megondolatlan eljárások ellen. Tegnap déutan is egy kellemetlen benyomást kelto esetnek volt okozója egyik én-kvezér hirtel-n haragja, de egyuttal a «P. D.» kör tagjait is fekézük, illetve figyelmeztetjük, hogy máskor, ha temetere mennek, ne tőrjék meg maguk között az olyan ragot, ki bicikli sapkával s rikitó csikos harisnyában meresznel megjelenoi egy vegtisztességtete en» srb.

Nincs szerencsém ismerni, hanem hatalmas, nagy ember lehet az az ifj. Széll István városi napdijas ur, aki így l-czkézetet most a lelkeseket az isteni tisztelatek tartasaban, majd meg a kántort regulazza a temetési szolgálat alkalmáva.

Azt elhiszem, hogy ha is kell másolni valamit, azt ifj. Széll István ur megtudja csinálni, de a hirlapiráshoz nem igen ért többet mint a hajdu a ba-angóné-bez.

Mert a ké-es utcai eset sem úgy történt mint a hogy megíratott.

Hanem következöleg: a Petöfi dalkör tagjai a diákok előtt mentek figyelmeztetés nélkül a kis templomig: Mikor a kis templom-

hoz értünk, akkor mondtam illedelmesen V... működő tagnak: ha majd a templomból kijövünk, kérem utánunk jöjjenek, mert rosszul veszi ki magát, hogy egyik bisziki sapkában harisnyában van, a másik cigarettázik, del meg különben is mindig a diakoknak kell elől menni, mert az egyházi szertartást azok végzik, utánuk szoktak jönni a testületek. Erre V. ur azt mondta: miért nem mondtam mindjárt, a mint a házól elindultunk? Nem akarom a feltűnést csinálni — feletem — hanem ha majd a templomból kijövünk, akkor sziveskedjenek utánunk sorakozni.

Mikor kijöttünk a templomból a Kossuth-utca sarkára sorakozunk, ennek dacára csak azért is elebünk jöttek; sőt egy a többi közül cigarettára rá is gyújtott.

Igen, ifj. Szell Istvan ur ennek az urnak voltam bator azt mondani: Kerem, nem ilik itt cigarettázni! Megindulván a menet, a diakoknak azt mondtam: menjünk ki az ut közepére, a halottat vivő kocsi elibe! Igen, ifj. Szell ur, ide mentünk, mert én mindig ott szoktam menni, ott van a kántor s az eneklő diakok illő helye. Ezek után figyelmeztetését visszautasítottam s azt mondom idetlen gáncsoskodására Apellel: »Varga, ne tovább a kaptánal.« Azaz ne itéljen olyan dolgok felett, melyekhez nem ért; ne avatkozzék olyan dolgokba, melyek megítélésében őnt illetékes birónak semmiképe nem ismerhetem.

Herczegh János,
ispotályi kántor.

CSARNOK.

Történetek a faluból.

Irtá: Magyar Gyula.

— A vér — szólott vala Gyevi s előranott kését markolatig döfte a sánta Matyók Pál mellebe, épp a szive tajan. A fiu vonaglott, piros vere omlott. Vége lett a táncnak, a devaj notának. Egy legénynek kezén megcsendült a csendörök bilincse.

Ahogy hazamentem az eredeti utról, a bükkös arnyaból, alkonyat volt éppen. A kaporna tornyában s vak harangozó megcsendítette a legvékonyabbán szóló kis harangot, a lelakharangot, Ember-k, aszonyos keresztet vetettek.

— Isten irgalmazzon a bünös lelkének. Ki halt meg, ki halt meg? A szegény Pap Jóska. Tegnap még ott bent járt a notariusnál, találkoztam vele. Egy fehér cédulát szorongatott a nehéz kezében, aztán megmutatta a jegyző uramuak.

— Hát oszt' miről' ez?
— Adóintés, Jóska — felelte a jegyző — jó lesz hát fizetni.

— Már miért fizetek, mikor'je szántóm' se rétem-

— Hát csak azért, mert — élsz — szól közbe a bíró kenetteljességgel.

— Csak azért, csak azért — motyogta Pap Jóska, aztán elsorapolygott. Az ntcán is egyre be zélt ugy megaban:

— Azért sem fizetek. Már miért? Hogy élek? Hát érdemes volna azért még fizetni. Nem én, meg mutatóm azért sem fizetek.

Be váltotta szavát azér sem fizetett adót. Délutánra kelve szegény felesége, meg a két porontya ott lettek a kert hátulsó részé. A len kortéfare fel kötve magosan.

Ezért huzta meg a vak harangozó a kis lélekharangot.

(Vége.)

Gusztáv Adolf leánya.

Gusztáv Adolfnak, a protestántizmus legnagyobb katonájának egyetlen gyermeke, leánya, Krisztina, a kit utódnak fiusan neveltetett, Rómában, pápista hitben halt meg. Ez

a leányasszony, aki nem ment férjhez, »bűszkeségből, hogy senki se parancsolhasson neki«, meglehetősen zajos, kissé kalandorziúú és nem nagyon tisztességes szerepet játszott a maga korában. Agyat apjától örökölt, meglehetősen férfi módon gondolkozó, ez egyen kívül minden szellemi, erkölcsi, testi tulajdonsága anyai örökség. Anyja Brandenburgi Mária Eleouora volt, mérsékelt szépség, gyöngye elme, azonfölül ideges, sokat belegeskedő természet. Az idegesség a meglehetősen szegény Brandenburg hercegnének hozományuk volt, a mi Bethlen Gáborunk sem igen kapott egyebet Brandenburgi Katainnal. Krisztina anyja nagyon szerette apját, Gusztáv Adolfot, aki igen keves időt töltött otthon, felesége körében, mert harcolnia kellett nemet földön, a nemet császár és a katolikusok ellen; leányát azonban, mert leány és mert rut volt: ki nem alhatta.

Krisztina sem rajongott az anyjáért; hat éves korában (1626-ban született) elvesztvén az apját, nevelését a svéd államtanács vette a kezébe és nevelte királynak gondosan, de éppen nem nemehez illő módon. Tizennyolc éves korában nagykorúsították, aztán férjhez akarták adni; de Krisztina huzakodott a házasságtól, azzal a kifogással, hogy »épp úgy szűhét egy Nerót, mint egy Auguszust.« — Azonban csak a házasság nem volt inyére és nem a szerelem. Egy évvel a vesztfáliai híres béke megkötése után a svéd királylány koronázta Gusztáv Adolf leányát. Nemsokára a svéd ifju királyról sokat beszéltek Európá-szerte, de a mit mondtak róla, nem hízeggett a svéd büszkeségnek. A Pallas Nordica (Éjszak Pallasának nevezte a hízelgő tudakosság) ugy neki adta magát a szabad szerelmnek, hogy Párisban sem tehette volna különben, pedig ott az akkor virágjában volt Osztrák Aona és Mazarin regensége alatt. Nagyon rövid idő alatt kegyeltjeinek nagyon csinos listája került a világszajára. A lista egy francia orvosdoktorral kezdődött; kegyeltjei közt volt egy francia gróf és egy olasz szerencsevadász. Mesés dolgokat mondtak pazarlásáról, a mit bizony nem csafolt meg később, a mikor már nem volt király, a mikor folyton nyakig volt adóssággal és örökösen a pénzért törte magát.

Boszélték azt is, hogy katolizálni akar, nem éppen lobogó vallásosságából, mert maga jegyezte föl magáról, hogy »hitetlen es egy csöppet sem a hitatos lélek«, de mert felt a protestans fölfogas utolsó ítéletétől. Három ok is volt rá, hogy a svédnek ne nagyon bánkódjanak, a mikor valóban lemondott: botrányos élete, pazarlása es katolikus szimpatiai. Tíz évi királykodás után lemondott, elköltözött Rómába, ahol harminczöt évet töltött három, egy-két évre terjedő megszakítással, — a mikor járt Párisban, — Hollandiában, — egy párszor megfordult otthon is. — mindentüzt penzt jhajszoiva, politikai intriguákat szöve.

Urban Rómába Innsbruckban katolizált. Nagy volt az öröm Rómában, VII. Sándor pápa Krisztinában egy szentet, egy hitvalló asszonyt képzelt. Ehhez képest fogadták, a mikor 1655 karacsony hetében közeledett Rómához. Két nagyméltóságú bibornok: egy medici és egy hessen darmstadti herceg, a ki szín ére katolizált, jment eléje husz kilométernyire.

A két bibornok nyomban a Vatikán egy mellékkapuján VII. Sándor pápához vezette. Egymást mutak felül a kedvességben, a kölcsönös udvariaskodásban a pápa és a volt királyasszony, irják az egykoruak. A Vatikánban is szállásoltatta Krisztinát a pápa, a Belveder nevű pavilonban. Minthogy azonban nem illett volna, hogy az előkelő konvertia ny egyszerűen, hogy ugy mondjuk, lopva jelenjek meg Rómában és a pápa rezidenciájában, három nap multan ismét inkognitóban visszatért kiséré ehez, aztán azzal fenyés menetben vonult be Rómába. A Porta de Popolonál a szent kollegium és a római nemesség várakozott rá, kísérté a Szent Peter egyházba, onnan a konzisztoriumba, — a hol a pápa fogadta.

Rómában szövődött Krisztina legerdeke-

sebb, legtartósabb viszonyá Azzolino bibornosat, a ki csak három évvel volt nála idősebb, Krisztina Rómába érkezésekor csak harminc két éves volt. Ennek a viszonynak fennmaradt emlékeit, Krisztina leveleit Azzolinóhoz, mostanában adta ki Bildt báró egy hatalmas kötetben. Ismerettségük mindjárt az első napokban kezdődött; s a hogy Krisztina beköltözött a Farnése-palotába, a bibornos naponta órákhoz tartó látogatást tett nála. Csak az 1666—1668 ig terjedő időből maradtak fenn evelek s csak a Krisztina levelei, a minék magyarázata az, hogy Krisztina Azzolinót téven általános örökösévé, meghagyta hogy minden más irását, a mi nem politikai, vagy vagyoni dologra tartozik egésze el.

A máglyát — ugy látszik — csak azok a levelek kerültek el, a melyeket Krisztina azslatt a harmadfél év alatt írt Azzolinóhoz, a mikor Hollandiában lakott, politikai ágense volt Franciaországnak s a mikor Svédországba is tett egy kis exkürziót. Párisba előb, 1656 végén látogatott el, mindenét elzalogosítva, hogy utiköltségei teremtsen elő. Elmódjával, erkölcsével szokásaival még a franciaikat is meg tudta botránkoztatni, pedig azok semmivel sem voltak finyasabbak az olaszoknál. Párisban asszonyt alig látogatott meg az egy Ninon de Lenclos-n, a kor legbiresebb hetairáján kívül. Nem szerette a maga nemét; férfiak közt élt, azokban sem nagyon válogatva, rajongott a képeket, kivált a nuditsakért, szerette a komédiát, a balletet. Egy francia drama azt jegyezte föl róla, hogy kéthetenként egyszer fesűködött, hogy iuge mindig tinta-foltos, zubonya mindig rongyos volt. A grande mademoiselle Orleánsi Gasyou leánya azt mesélte Orleáns hercegnőnek, hogy mert igen fehértestű s nagyon élvvágyó, feketé barsonnyal bevont ágyban, Éva fogyatékos köntösében szokta fogadni a szeretőit. Nyilván egy kissé totiditja is a dolgot. Nem hasznilitott sem modorban, sem viseletben a korabeli francia hölgyekhez s ez kellőképpen magyarázza, hogy egy kissé meg-rágalmazták. Silány, vézna kis alak volt, hanyagui öltözött, karomkodott ha ingerelték. A tisztaság sem volt gyöngéje s »elég tisztessen büzös arra, hogy az ember zsebkenőjét tartsa az orra elé, ha vele beszél«, írja egy rossz nyelv. Nagyon rövid szoknyát, ferliszabasu kabátot, ferfigallert és nyakkendőt hordott. Így nem lehetett hódítani Párisban, a XIV. Lajos fiatalága alatt. A francziák közütt nem is hagyott Krisztina egyéb emléket maga után csinos botrányoknál.

Bár ruhában, beszédében, viselkedésben játszta a férfit, mégis csak asszony volt Krisztina, még pedig nagyon hiu asszony. Lemondott ugyan a koronáról, de nem feledte soha, hogy király s megvárta másoktól is, kivált asszonyoktól, hogy királynak tartsák. Férfiakkal szemben nem volt ilyen követeó. A mikor Párisba utazott, megállapodott Turinban; a turinai hercegnő, egyebként francia királyleány, azt kívánta, hogy látogatásakor Krisztina jobbjára ültsse. Krisztina sokalta ezt a megtiszteltetést es ugy segített a dolgot, hogy ágyban fogadta a turinai herceg feleséget.

Máskor a hessen-kasszeli örgróf felesége, a brandenburgi választó huga, verszerint való rokona látogatta meg. Előbb azonban tudarozódott, hogy az ex svéd felség meg tiszteltel-e karosszékkal, a mint megtiszteltelte a valóags dän király?

Krisztina nemmel válaszolt s a landgráfné bele is nyugodott, azzal a kikötéssel, hogy más hozzá hasonló hercegnőket se különböztessen meg jobban. A látogatás megtörtént, a két unokatestvér három óra hosszat beszélgetett állva es alott az egész idő alatt a kiséret is, közte Krisztinának két unokaöccsese es egy unokahuga, a landgrófné gyermekei.

Hamburgból Krisztina szorgalmasan írta a levelet Azzolinónak. Ugy látszik, ebben a viszonyban Putifárnéhoz hasonló szerepe volt, legalább nagyon sokszor, na von szentimentalsan panaszkodik a bibornos hidegsége miatt. Egész éjeket sir olyan okból, a miről csak ók ketten tudnak.

Máskor arról biztosítja, hogy lehet bár,

mily hideg, imádni fogja a sirig. Egy harmadik leveleében azt írja, hogy: »nincs szándékomban megbántani az Istent, az sem akarom hogy miattam ön megbántsa; de ez nem ok arra, hogy ne szeressem önt a sirig s ha ön fogadalma miatt nem lehet a kedvesem, fölajdnom szolgálatom alól, mert én akarok rabja lenni, amíg élek.»

Azzolino leveleiből egy sem maradt fentebát nem tudjuk, az e fajtá ömlengésekről, hogy táplálta a Krisztina szenvedélt. Egyetlen nyilatkozata maradt fenn, a mely sejteti hogy viszonyuk kezdetben legalább, nem maradt a platonizmus határai között. Krisztina, a ki lemondott a svéd koronáról, a János Kazimir lemondásával megüresedett lengyel koronára pályázott.

A pápa IX. Kelemen, a ki Krisztiának 1669-től 1683-ig évi tizenkétezer tallér segitsegét adott, mez a pápai udvar nagyon támogatták e törekvéseben. Ekkor történt meg, hogy az óvatos Azzolino kisse elszólta magát. Azt írta Marescottinak, a pápa varsoi nunciussáak, hogy »a negyvenkét éves királynénak, ha a lengyel trónra emelik, megzűlethetik gyermeke, mert heves temperamentumánál fogva most inkább lehet termékeny, mint volt tiz esztendővel előbb, a mikor éppen a tuheveség volt a termékenység gátja.»

A heves asszony maga is rendkívül hevesnek és vérmesnek vélte magát. Csak vizet ivott, levest és tejet evett s minden két hétben köpölyüzes által elvéteztet magától egy fél liter vért.

Csoda, hogy bele nem halt ebbe az életmodba. A német doktorokat, mert nem helyeselték ezt az életmódot, barmoknak szidta, Néha azonban roppant ebédekét adott negyvenyolcz fogással, konfetti piramisokkal. Máskor, hogy ebédre valója legyen, eladta esüstműjüt, sőt királyi palástját is. Pazar is volt, loptak is gyalazatosan, Egy Santinelli nevű olasz husz évig volt szolgálatban, szem-melláthatóan, lopott Azzolino mégis alig tudta elbecsülni, Ha nincs Azzolino, valószínűleg koldusmódra hal meg. Talan ezért is ragaszkodott hozzá, a mikor viszonyuk már barátságga vékonyult. De barátságuk kitartott harminczöt évig. Az asszony két hónappal előbb halt mez, Azzolinak meg volt annyi ideje, hogy végrehajtsa Krisztina vegrendeletét.

Janus.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági csapás.

Óriási csapás érte Kolozsvárt és az erdélyi részekben a kertészettel foglalkozó gazdákat Mintegy két het óta a kertéket a káposzta-özöndék milliárdjai lepték el s a káposzta, karalábé és egyéb zöldség leveleit teljesen elpusztítottak, csak a növény vastag kocsánya marad vissza, e f a l a n k állat pusztítása után.

A hernyók, a mint a kertek zöldségét elpusztítottak, felmásznak a fakra s lerágnak azok zöldjeit.

Kolozsvárt a kétvízközi városrészen oly arányokban lepelt fel a káposzta özöndék hogy a Pap- és Eperjes utcákban még a járdákat is elledték s atmásznak a hernyók az uczavonaton keressül, egyik telekről a másikra.

Ha az ember egy ily hernyóktól ellepelt kertbe lép be, pár percz alatt nyakán, kezein fején, arczán mászkálnak es undok szörös hernyók.

A kör ama részén, a melyet megmáztak piros foltok és kisebb gyuladások maradnak vissza.

Szakértők állítása szerint 100 év óta nem jelentkezett a káposzta özöndék ily roppant arányokban.

Szolnok-Doboka megyéből írják, hogy megyeszerte fellépett a káposzta-özöndék a kertekben s oly arányokban pusztít, hogy a kertiek minden zöldségét teljesen lerágnak a falánk hernyók.

Torda-Aranyosmegyéből jelentik, hogy a káposzta özöndék ott is roppant arányokban lépett jel a kertekben. A hernyók pusztítása egészen kétségbe ejti a kertgazdákat.

A tavasszal a késői fagy tette tönkre a fiatalabb plantákat és a gyümölcs fák termését, most pedig a hernyók semmisítik meg a szorgalmas gazdák fáradozásának gyümölcseit.

A földmivelésügyi miniszterhez egymás után érkeznek a gazdasági tudósítók jelentései a vesz állasáról. Az első jelektést Mórítz Károly küldte be a nagybudai járásban a gy aranyokban fellépett hernyópusztításról.

A minisztérium kertészeti osztályában, valamint az állattani intézet rovarvartani állomásán most tözetesen tanulmányozzák a káposzta özöndék pusztításának módozatait. Erről a földmivelésügyi miniszter közel-bbről körrendeletet fog szetküldeni a törvényhatóságokhoz.

E rendeletben a hernyóirtás gyakorlati módozatait ismertetői fogja, a mi azért szükséges, mert ha a fellépett hernyókból kikerülő pillangaz petéiket lerakják, óriási ivadék kerül ki ezekből a jövő tavasszal es nyáron s ez elpusztit mindent.

Miután a fellépett hernyók ellen e védekezésnek semmi módja nincs, a gazdák, a hol még nem lepelt fel nagyobb számban a hernyósereg, de pusztítása valószínű letarolják idő előtt a kerteket s a káposztat részint besavanyítják, részint pedig ha már a hernyó nagyon megtamadt, a szarvasmarhakkal feléteik.

Nyilt-tér.

„MARGIT“
GYÓGYFORRÁS

Margitforrás-telep (Bereg-megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint ke és szabad szénsavat, ellenben sok szénsavas nariumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kiténő hatása a **légutak s tüdőhurutos állapotainál, különösen szívós váladék esetén; tüdővészeseknél, ha vérzésre való hajlandóság van is jelen, a „Margit-viz“** megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz kevés szabad szénsavánál fogva. Kiváló hatást latni töle a **gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg** azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képz-lődött sav oka a rossz emésztésnek.

A húzsavas sók lerakódását akadályozván, becses szolgálatot tesz továbbá a **hólyag hurutos bántalmánál, a kő- és homokképződés eseteiben, miért is a budapesti és bécsi egyetem orvostanárai, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszívesebben használják, előnyt advak a „Margit“-forrásnak a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölött.**

MINT IVÓVIZ
kiváló óvószernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.
Főraktár: **ÉDESKUTY L.**
ásányvíz nagykereskedés
cs. és kir. udvari szállító BUDAPESTEN.
Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

A legjobb szobapadló máz az oroszlanjegyű Lechler Linoleum lakk kapható DEUTSCH LAJOS és VÁRAY JÓZSEF uraknál.

M. á. vasutak menetrendje 1900. május hó 1-től.

Debreczenből indul:

Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4 16
Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	9 01
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12 36
Budapest—Nagyvárad felé	este	10 27
P.-Ladány—Nagyvárad felé	d. u.	3 37
P.-Ladány—Nagyv. minden kedden déli		12 —
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este	7 10
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	3 56
Szatmár—M.-Sziget felé	este	7 58
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	2 56
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	d. u.	12 17
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	este	6 46
Csak Szatmárig	reg.	5 22
Miskolcz—Kassa felé	reg.	8 22
Miskolcz—Kassa felé	este	6 58
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	d. u.	4 01
	m. áll. v.-tól	reg. 5 28
	vásártérről	reg. 5 51
H.-Böszörmény—	m. áll. v.-tól	d. u. 4 06
B.-Sz.-Mihály felé	vásártérről	d. u. 4 15
	m. áll. v.-tól	d. e. 11 20
	vásártérről	d. e. 11 29
Füzes-Abony felé m. á. v.-tól	reg.	4 42
Füzes-Abony felé vásártérről	reg.	5 —
Ohat-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4 16
Ohat-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	4 27
Derecske—Nagy-Léta felé	reg.	8 35
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	4 21

Budapestre érkezik:

A reggel 9 ó. 01 p.-kor induló gy.-v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló sz.-v.	este	8 10
Az este 10 ó. 27 p.-kor induló sz.-v.	reg.	5 45
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor induló gy.-v.	este	9 40

Budapestről—Debreczenbe indul:

A d. e. 11 ó. 44 p.-kor érkező gy.-v.	reg.	6 50
A d. u. 3 ó. 36 p.-kor érkező sz.-v.	reg.	9 15
Az este 6 ó. 50 p.-kor érkező gy.-v.	d. u.	1 55
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	este	7 05
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.		
(P.-Ladányig gy.-v. átszállással)	este	9 15

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől gy.-v.	d. e.	11 44
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	3 36
Budapest—Nagyvárad felől gy.-v.	este	6 26
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	2 33
Budapest felől	reg.	7 40
Kolozsvár—Nagyvárad felől	reg.	5 14
M.-Sziget—Szatmár felől	reg.	7 51
" " " " " " " "	d. u.	12 16
" " " " " " " "	gy.-v.	d. u. 3 55
M.-Sziget—Szatmár felől	este	10 12
Csak Szatmárról	este	6 45
(gyorsv.)	este	8 46
Kassa—Miskolcz felől	reg.	8 07
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől déli		12 07
Kassa—Miskolcz felől	este	7 53
	vásártérre	reg. 8 09
	máv.-hoz	reg. 8 07
B.-Sz.-Mihály—	vásártérre	este 6 52
H.-Böszörm. felől	máv.-hoz	este 6 41
	vásártérre	d. u. 3 22
	máv.-hoz	d. u. 3 30
F.-Abony felől vartérre	d. u.	5 27
" " " " " " " "	m. á. v.-hoz	d. u. 5 36
Ohat-Kócs—Polgár felől vásártérre	reg.	7 50
" " " " " " " "	máv.-hoz	reg. 8 —
Derecske—Nagy-Léta felől	reg.	7 18
" " " " " " " "	d. u.	3 18

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Gyakornok felvétetik,

ki a kereskedelmi akademiát, vagy esti tanfolyamot végezte, — azonnali belépésre. — Ajánlatok *Gyakornok* jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők.

1—2 leány teljes ellátásra felvétetik. Mester-u. 11.

Finom disztégla eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Szép írásu oklevelés könyvelő állást keres. Cím a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás. 2 utcái szoba garcon lakásnak vagy iroda helyiségnek, esetleg gyermektelen házaspároknak, azonnal kiadó. Bővebb felvilágosítás nyerhető az ír. hitközségi irodájában József kir. herceg utca 26. sz. a.

Szőlőföld vétel részlettörlesztésre. Közül a városához, immuális homokon, mintegy 33 holdnyi területű fölvetelre társakat keresnek. Előjegyezhetni félholdanként is. Szóbeli, vagy írásbeli részletes felvilágosítással szívesen szolgál: Cs. I. pacsirta u. 49. sz.

Tanuló felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

Felvétetik I. első vagy II. második osztályú gimnásiumi tanuló teljes ellátásra, szerény díjak mellett. Cím a kiadóhivatalban.

Vetőgépek feltűnő olcsó árban. Schlick-féle 15 soros, 130 ft., Umrath-féle 17 soros, 100 ft., Schuttlevorth-féle 13 soros, 80 ft. részletfizetésre. Egy 21 soros Zala Drill 230 ft. Gépek megtekinthetők Piacz-u. 26. Nagytőzsde udvarán.

Aranyéremmel kitüntetett tökéletes fagymentes kutszivattyúk 60 koronától kezdve díjtalan felállítással, — egyéb építkezési vastárgyak házhoz szállítással gyári áron kaphatók.

A szüreti időnyre pedig minden külföldinél jobb és olcsóbb szintén aranyéremmel díjazott, saját gyártmányu

Borsajtókészítőüzemek

lesznek raktáron a

Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság

Péterfia Hadház-utcai telepén, mely mindennemű gazdasági, ipari és háztartási gépek javítását is legjutányosabban végzi.

10303—1900.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát tevő, alább elsorolt kaszálók az 1900. év október hó 1-ső napjától kezdődőleg egy, esetleg három évre nyilvános árverésen haszonbérbe adatni fognak.

A kaszálók a következők:

I. Fancsikan.

1. Tóth Elek-féle	15 hold	116	□ öl, kikiáltási ár	90 Kor.
2. Gyökös Péter	19	109	" " "	114
3. Krasznay-féle 1/3 része	9	349	" " "	40

II. Paczon.

4. Tolvajné-féle	4	428	" " "	30
5. Erdey Gábor-féle	2	306	" " "	20

III. Bánkon.

6. Csáky Gergely-féle	11	568	" " "	100
7. Baik Szilágyi-féle	14	820	" " "	150

IV. Guthon.

8. Csonka Károly-féle [Tiba]	14	592	" " "	100
9. Bartha Pálné-féle	17	1077	" " "	140
10. Burai S.-né és Jeney Józsefné-féle	41	1263	" " "	252
11. Csontos Ferencz-féle	20	1268	" " "	130
12. Id. Pozsonyi János-féle	27	422	" " "	200
13. Czeglédi (Varga Mihály-féle)	61	1126	" " "	300
14. Kocsis Istvánné-féle	37	1147	" " "	200
15. Székely Mihályné (Czegény) féle	27	498	" " "	200
16. Tar Károly (Lukács Géza)	48	1349	" " "	200
17. Kovács Sándorné [Teremi]	9	933	" " "	62
18. Őri István [Kovási]	27	647	" " "	100
19. Oláh János (Gulyás)	13	1112	" " "	200
20. Kocsis András	6	171	" " "	72
21. Nagy Sándor (Nagy Bálint)	36	812	" " "	260
22. Kiss István-fele	11	237	" " "	100
23. Varga Jánosné-féle	33	611	" " "	120
24. Hosszu parlag	5	559	" " "	40
25. Hornyak József-féle	19	884	" " "	160
26. Almási (Gáll) féle	10	137	" " "	100
27. Bereczki Ferenczné-féle	19	96	" " "	110
28. Erdei-féle (Laró jegy alatt)	8	613	" " "	50
29. Sipos János-féle	16	758	" " "	90
30. Bagi hegy	17	1527	" " "	100
31. Z. Szabó István-féle	32	1303	" " "	260
32. Dalny Károly Tar Mihályné részben			" " "	90
33. Lantos-féle (Büdös kut)	14	873	" " "	62
34. Kiss Jánosné [Csige] féle	15	327	" " "	80
35. Verembegy	1	1572	" " "	30
36. Mezei Péter-féle	39	333	" " "	145
37. Kiss András-féle	11	1381	" " "	120
38. Vezendi parlag részben			" " "	80
39. Rózsa János-féle (Szávro)	18	273	" " "	100

Ezenkívül a kaszálók kimérése alkalmából visszamaradt 5, esetleg több holdas tisztás területek is ugyanezer alkalommal haszonbérbe adatni fognak.

Az árverés. I., a Fancsika és Paczon levő kaszálókra 1900. szept. hó 18-ik napján, a nagycseri erdész laktánál;

II., a Halápon és Bánkon levő kaszálókra 1900. szept. 19-ik napján a halapi erdész laktánál;

III., a Guthon levő kaszálókra 1900. szept. 20-ik napján a guthi erdész laktánál mindenkor d. e. 10 órakor fog megkezdetni és megtartatni.

Az árverési feltételek a városi számvevői hivatalnál, valamint az erdőmesteri hivatalnál megtekinthetők.

Árverelni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, bántapénzül az árverelő bizottság előtt letenni.

Kelt Debreczen, 1900. augusztus 23.

A városi Tanács.